

PM Rotel V (Dnr KS 2019/195)**Förbättrad snöröjning i Stockholm**

Skrivelse från Karin Wanngård (S)

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Skrivelsen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i promemorian.

Föredragande borgarrådet Daniel Helldén anför följande.**Ärendet**

I en skrivelse till kommunstyrelsen anför Karin Wanngård (S) att kvaliteten på snöröjningen för fotgängare under vintersäsongen 2018/2019 varit otillräcklig. Hon menar att en undermålig snöröjning får negativa följder för enskilda och för samhället, såsom försämrad framkomlighet och ökad risk för skador. Karin Wanngård uttrycker även att det är av vikt att tillräckliga medel avsätts till snöröjningen.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, trafiknämnden, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd och Södermalms stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret anger att staden arbetar med huvuddelen av de frågor som ställs i skrivelsen. Samtidigt visar trafiknämndens granskning på brister inom vinterväghållningen avseende stadens arbete och rutiner men även för entreprenörernas åtaganden. Vidare anges att trafiknämnden har påbörjat ett utvecklingsarbete för att stärka det interna arbetet och ska ta fram en plan för att arbeta metodiskt med de förbättringar som krävs. Stadsledningskontoret förutsätter att trafiknämnden genomför de planerade förändringarna och att de leder till förbättrade resultat.

Trafiknämnden redogör i sitt remissvar för hur arbetet med upphandling av snöröjning i staden ser ut. De lyfter även de brister som funnits i snöröjningen vintern år 2018/2019 samt vilka åtgärder som vidtagits för att förhindra att dessa återkommer.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beskriver i remissvaret stadsdelens ansvar i stadens vinterväghållning och lyfter att samarbetet mellan stadsdelen och trafikkontoret fungerar väl. Vidare lyfter de att gränssnittet mellan olika utförare kan vara otydligt för allmänheten och andra aktörer. För att förtydliga detta ansvar mot medborgare kan en informationsinsats göras.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd anser att sopsaltning medför förändrade driftsåtaganden samt att sopsaltning inte är en lämplig lösning på vissa parkvägar dels på grund av utformning av befintliga trafikhinder och dels parkvägarnas

sträckning. Vidare lyfter stadsdelen att gatumark samt intilliggande trottoar ska driftas centralt ifrån av trafiknämnden för att säkerställa att likvärdig vinterväghållning sker inom alla stadsdelsområden.

Södermalms stadsdelsnämnd beskriver att stadsdelen är i uppstarten av att påbörja en ny upphandling för driften av parkmark då nuvarande avtal snart löper ut. Upphandlingen omfattar parkrenhållning, parkskötsel samt vinterunderhåll på parkmark. Vidare beskrivs vinterunderhållet som komplext med ytor som angränsar till varandra och där skötselansvaret är uppdelat mellan stadsdelen och trafikkontoret. Detta medför att ett nära samarbete mellan stadsdelen och trafikkontoret krävs, vilket stadsdelen upplever sker och fungerar i dagsläget.

Mina synpunkter

Vintersäsongen 2018/2019 var vädermässigt svår. Inte minst under februari då temperaturen pendlade mellan plus- och minusgrader samtidigt som stora mängder snö föll över staden. Detta medförde att den is som sandades över på morgonen smälte över dagen för att snabbt åter frysa och bilda ny hal is. Detta innebar en stor utmaning för staden.

Jag vill dock poängtera att oavsett väderlek ska snöröjningen i Stockholm fungera, vilket den inte gjorde den gångna vintern. När detta blev tydligt agerade jag, den grönbåa majoriteten och trafikkontoret för att försöka lösa situationen och ta reda på vad som brast i snöröjningen.

Trafikkontoret lät djupgranska hanteringen samtidigt som det kom in uppgifter om oegentligheter i samband med utförandet av snöröjningen varvid en extern part togs in för att göra en granskning av snöröjningen. Granskningarna visade entydigt att de upphandlade entreprenörerna inte gjort sitt jobb på flera platser i staden. Gator plogades och sandades inte som de skulle. Detta är inte acceptabelt. Staden har därför bland annat utkrävt viten från entreprenörer på flertalet miljoner samt gjort en polisanmälan mot de aktörer som misskött sig grovt.

Utöver detta har flera åtgärder för att stärka arbetet med vinterväghållningen framåt påbörjats och genomförts. Detta innefattar bland annat en omorganisation på trafikkontoret och stärkt uppföljning av entreprenörerna genom stickprovskontroller på strukturerat systematiskt sätt. Vitesbeloppen har även höjts i de upphandlingar av snöröjning som nu pågår. Det har även påbörjats ett framtagande av plan för hur trafikkontoret ska arbeta metodiskt med de förbättringar som krävs för att stärka snöröjningen.

I skrivelsen till kommunstyrelsen framför Wangård flera förslag på åtgärder som inte är genomförbara. Bland annat lyfts ett förslag om att använda ekonomiska medel ur den centrala medelreserven, något som stadsledningskontoret avvisar som lösning.

Wangård föreslår även ”att pröva modeller för ett ökad inflytande för stadsdelarna över den lokala snöröjningen”. Något som stadsdelarna själva säger inte behövs då de har ett gott och fungerande samarbete med trafikkontoret. Jag delar dock Wangårds förslag om att utöka sopsaltningen till fler gångbanor där detta skulle göra som mest nytta. En ambition jag varit tydlig med och avser att fullfölja utifrån de större försök som vi gjorde vintern 2018/2019 med sopsaltning av trottoarer och gångbanor.

Snöröjningen och vinterväghållningen i Stockholm måste och ska fungera. Alla stockholmare måste kunna lita på att de kan ta sig till jobbet, hemmet, förskolan eller

fritidsaktiviteten utan att behöva balansera fram på hal is eller pulsa fram genom snön. Detta är en grundläggande uppgift för staden, en uppgift vi nu kommer fortsätta arbeta med.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Skrivelsen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i promemorian.

Stockholm den 22 augusti 2019

DANIEL HELLDÉN

Bilagor

1. Reservationer m.m
2. Förbättrad snöröjning i Stockholm, dnr KS 2019/195

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Olle Burell, Emilia Bjuggren och Jan Valeskog (alla S) och borgarrådet Clara Lindblom (V) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Kommunstyrelsen ska tillsammans med trafiknämnden initiera ett ärende till kommunfullmäktige med förslag syftande till förbättrad snöröjning under vintern 2019/20 i enlighet med skrivelsens intentioner.
2. Bärande del i detta förslag ska syfta till minst lika bra framkomlighet för gångtrafik som cykeltrafik.
3. I övrigt anföras:

Det är välkommet att trafikborgarrådet medger att snöröjningen under förra vintern inte fungerade, inte minst för de som gick i vår stad. Det är mindre bra att det tagit trafikborgarrådet mer än sex månader att svara på en skrivelse som syftade till att möta en akut situation. Att därtill driva uppfattningen att problemet med snöröjningen inte kommer återuppstå för att man nu inlett tillräckliga processer visar mest att Stockholm riskerar att se motsvarande problem även under kommande vintrar. Det är därför angeläget att ytterligare åtgärder vidtas nu för att det som hände förra vintern inte ska behöva hända igen.

Ett grundläggande problem är att dagens klimatförändringar med mer omfattande nederbörd och snabba växlingar i temperatur skapar särskilda problem på våra gångbanor i staden. I år har regn på kvarvarande snö resulterat i isbelagda gångbanor vilket i sin tur lett till många benbrott och andra olyckor bland oskyddade trafikanter.

På många cykelbanor har sopsaltning skett, vilket under vintern har resulterat i fina och rena cykelbanor i innerstaden, medan motsvarande gångbanor varit i mycket dåligt skick. Ett särskilt cykelavtal finns sedan tidigare där 42 miljoner kronor är avsatta för bland annat sopsaltning av cykelbanor. För gångbanorna som i längdmeter är betydligt mer omfattande än cykelbanorna har i år endast 5 miljoner kronor avsatts för förbättrad vinterväghållning.

I den nya upphandlingen av barmarks- och vinterväghållning som behandlats i trafiknämnden finns fortfarande inte samma ambitionsnivå för gångbanor som för prioriterade cykelbanor i innerstan gällande renhållning med saltsopning vintertid. I denna del av staden rör sig de allra flesta trafikanter på våra gångbanor och upphandlingsunderlaget har förvisso utvecklats till att kunna ropa av saltsopning också på gångbanor, men det sker inte automatiskt såsom är fallet för cykelbanor klass 1.

Det innebär således att avrop av saltsopning av gångbanor kräver att särskilda budgetmedel finns tillgängliga för sådana insatser liksom att sopsaltningen riskerar att komma betydligt senare för gångbanorna, enligt upphandlingen. Det rimliga hade enligt vår uppfattning varit att på samma sätt som för cykelbanorna genomföra en upphandling till fast pris för gångbanor utefter våra huvudgator samt efter stombussnätet. Det skulle uppskattningsvis kosta lika mycket som sopsaltningen för cykelbanorna. Då skulle dessa gångbanor kunna sopsaltas samtidigt som cykelbanorna och antalet olyckor kunna minska kraftigt. Dessutom skulle staden i upphandlingsunderlaget kunna lyfta fram behovet av teknikutveckling så att särskilda sopsaltningmaskiner tas fram som fungerar på trottoarer där ofta också parkerade bilar finns som annars kan riskera att skadas av dagens maskiner för sopsaltning. Om upphandlingsreglerna försvårar den kvalitet på snöröjningen som stockholmarna har rätt att vänta sig så bör staden pröva att etablera verksamhet i egen regi som kan möta de behoven.

Trafikborgarrådet förlitar sig nu i stället på en omorganisering av trafikkontorets arbete och rättsliga prövningar av hur entreprenörerna skött sitt arbete.

Dessvärre är svaret påfallande fritt från självkritik och konkret förändring av den förda politiken. Det finns, enligt borgarrådet, inga problem i de prioriteringar nämnden gjort själv. Den förnyade upphandling som fortfarande inte likställer viktigare gångstråk med dito cykelstråk nämns överhuvudtaget inte.

Det finns inte heller, enligt borgarrådet, några problem i den budget som trafikborgarrådet beslutat om. Detta trots att många varnade för att renhållning och snöröjning riskerade att drabbas av en överdriven budget för intäkter från felparkeringar samt att en svagt budgeterad medelsreserv skulle försvåra möjligheten att möta de oförutsedda problem som en svår väderlek får sägas vara.

Vi är inte nöjda, varken med utfallet föregående vinter eller med att ansvarigt borgarråd så uppenbart inte tänker vidta några fler åtgärder.

Det vore enkelt att i ett svar på denna skrivelse säga att samma principer ska gälla för saltsopning av gång- och cykelbanor (och motsvarande trottoarer). Så sker nu inte.

Det vore enkelt att säga att snöröjningen är en av stadens grundläggande uppgifter – det ska säkerställas att det finns tillräckliga ekonomiska medel hos trafikkontoret för att förbättra snöröjningen. Så sker inte.

Det vore inte alltför svårt att se att staden behöver vara snabbare både när det gäller teknikutveckling inom området och när det gäller att identifiera brister i pågående snöröjning. Förslag i skrivelsen i den riktningen avvisas nu.

Stockholm behöver en fungerande snöröjning. Därför bör kommunstyrelsen, tillsammans med trafiknämnden, återkomma till kommunfullmäktige med förslag för en bättre fungerande snöröjning inför kommande vinter.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av Jan Valeskog, Olle Burell och Emilia Bjuggren (alla S) och Clara Lindblom och Rashid Mohammed (båda V) med hänvisning till Socialdemokraternas och Vänsterpartiets gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Sissela Nordling Blanco (Fi) med hänvisning till Socialdemokraternas och Vänsterpartiets gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

I en skrivelse till kommunstyrelsen anför Karin Wanngård (S) att kvaliteten på snöröjningen för fotgängare under vintersäsongen 2018/2019 varit otillräcklig. Hon menar att en undermålig snöröjning får negativa följder för enskilda och för samhället, såsom försämrad framkomlighet och ökad risk för skador. Karin Wanngård uttrycker även att det är av vikt att tillräckliga medel avsätts till snöröjningen.

Mot bakgrund av detta föreslår Karin Wanngård att:

- Uppdra åt trafikinämnden att göra en motsvarande satsning på snöröjning för fotgängare som med prioriterade driftåtgärder för cykel.
- Skyndsamt invitera vilka trottoarer och gångbanor som går att sopsalta och där effekten av framkomlighet för fotgängare bedöms som störst för att prioritera dessa initialt.
- Förbättra stadens förmåga att situations- och behovsanpassa snöröjningen för fotgängare under de kommande åren, exempelvis genom att göra upphandlingar som medger förändrad verksamhet i takt med teknikutveckling. Om detta ej är möjligt föreslås att etablera verksamhet i kommunal regi.
- Pröva modeller för ett ökat inflytande för stadsdelarna över den lokala snöröjningen för att brister snabbare ska uppmärksammas och för att förbättra framkomligheten.
- Kommunstyrelsen ska meddela trafikinämnden att det finns medel att disponera ur centrala medelsreserven att förbättra framkomligheten för fotgängare under senvintern 2019.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, trafikinämnden, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd och Södermalms stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 28 maj 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Av kommunfullmäktiges budget för 2019 framgår att det är ett grundläggande uppdrag för trafikinämnden att säkerställa god framkomlighet för alla trafikslag. Detta är en stor utmaning, särskilt vintertid då snö och kyla ställer till problem.

I kommunfullmäktiges budget 2019 har trafikinämnden tillförts fem miljoner kronor för att förbättra vinterväghållningen av gatuytor genom bland annat sopsaltning i enlighet med jämställd snöröjning samt utvecklad kontroll och uppföljning av vinterväghållningen i stort. I trafikinämndens verksamhetsplan 2019 framgår att nämnden har för avsikt att utveckla vinterväghållningen för stadens gångtrafikanter, bland annat genom utökade försök med sopsaltning av trottoarer, prioritering av snöröjning för gångtrafikanter på utvalda platser och stråk i nya avtal och samverkan med entreprenörer för att utveckla, prova och utvärdera nya

driftmetoder. De stråk som prioriteras kan till exempel vara vältrafikerade gångstråk och stråk mot skolor och busshållplatser.

I kommunfullmäktiges budget för 2019 tillfördes trafiknämnden 1,5 miljoner kronor för att kunna inrätta en utvärderingsfunktion, som systematiskt undersöker effekterna av nämndens användning av nya arbetssätt och implementera en metod för effektstudier och utvärderingar. I nämndens verksamhetsplan 2019 framgår att nämnden har för avsikt att utveckla kontrollen och uppföljningen av driftentreprenader, till exempel vinterväghållningen, genom sanktionsåtgärder, nya arbetssätt och systemutveckling.

I december 2018 besvarade trafiknämnden en skrivelse om snöröjning av gångvägar (*Svar på skrivelse från Cecilia Brinck m.fl. (M), Patrik Silverudd (L), Karin Ernlund (C), Micke Valier (KD), Dnr T2018-00734*), där frågor ställdes om hur denna kan förbättras och vilka möjligheter trafiknämnden har att inom existerande avtal avropa extra insatser. Skrivelsen besvarades sammanfattningsvis med att trafiknämnden arbetar med dessa frågor genom att följa upp kontrakten bättre och att i samband med nya upphandlingar se över startkriterier och färdigställandetider för snöröjningen på gångbanor.

Den 26 april 2019 informerade trafiknämnden, genom ett pressmeddelande, om resultaten av en genomförd extern granskning av såväl nämndens eget arbete med vinterväghållningen som de upphandlade entreprenörernas utförande. Granskningen påvisar brister i trafiknämndens arbete och rutiner, men inget systematiskt fusk eller andra oegentligheter. Granskningen av entreprenörerna visar däremot på stora brister inom flera områden. Bland annat uppfyller entreprenörerna inte alltid de åtaganden som finns i avtalen med trafiknämnden, exempelvis genom att inte snöröja färdigt på alla platser eller inte bli färdiga i tid. Det finns även stora brister i entreprenörernas dokumentation, projektplaner, miljörevisioner och att GPS-spår ibland fattas eller inte loggats korrekt. Bristerna är av den omfattningen att trafiknämnden har polisanmält entreprenörerna för att få utrett om något brott har begåtts.

I tertialrapport 1 2019 rapporterar trafiknämnden att man har påbörjat ett utvecklingsarbete, som bland annat innefattar en omorganisation, för att stärka det interna arbetet med att förbättra snöröjningen och ska ta fram en plan för att arbeta metodiskt med de förbättringar som krävs.

Stadsledningskontoret förutsätter att trafiknämnden genomför de planerade förändringarna och att de leder till förbättrade resultat.

I skrivelsen förespeglas att det finns medel i central medelsreserv som trafiknämnden kan disponera. Stadsledningskontoret vill dementera detta. I central medelsreserv 2. *Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* har drygt 600 miljoner kronor reserverats för i huvudsak ändamål som kommunstyrelsen kan besluta att fördela till nämnderna enligt särskilda anvisningar samt ett mindre belopp för oförutsedda behov. Medlen för de oförutsedda behoven kan per definition inte i förväg destinerats för en specifik åtgärd, som till exempel förbättrad framkomlighet för fotgängare.

Avslutningsvis konstaterar stadsledningskontoret att förslaget i skrivelsen som gäller att ge trafiknämnden uppdrag inte kan bifallas, då skrivelsen är ställd till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen har inte mandat att ge trafiknämnden eller annan nämnd i uppdrag att genomföra olika åtgärder. Det är enbart kommunfullmäktige som har denna rätt.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att skrivelsen anses besvarad med vad som sägs i detta tjänsteutlåtande.

Trafiknämnden

Trafiknämnden beslutade vid sitt sammanträde den 13 juni 2019 följande.

Trafiknämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen. Trafiknämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 22 maj 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Vintersäsongen 2018/2019 har bestått av varierande väderlek som under vissa perioder skapat stora mängder isbildning på stadens gator. Dessa isbildningar uppstod till exempel när det kom ett relativt stort snöfall den 3 februari som övergick i regn och sedan ett snabbt och kraftigt temperaturfall. Tillsammans skapade detta en olägenhet, särskilt för buss-, gång- och cykeltrafik. Trafikkontorets entreprenörer var ute och arbetade under snöfallet, men lyckades inte få undan snön från alla gator innan det kraftiga temperaturfallet.

Är bussvägarna verkligen prioriterade i stadens snöröjning?

Vinterväghållningen bygger på 11 upphandlade s.k. funktionsentreprenader. Entreprenörerna ska se till att de kriterier som står i kontrakten uppfylls, t.ex. att plogning börjar när kriteriet om antal cm snö på marken är uppfyllt eller att plogningen är klar inom det antal timmar som står i kontrakten. Som beställare är det trafikkontorets uppgift att kontrollera att detta blir gjort enligt kriterierna och med fullgod kvalitet. Kontrakten gäller i 2 år med möjlighet till förlängning i 3 + 2 år.

Enligt kontrakten ska entreprenörerna börja ploga när det kommit ett visst antal centimeter snö på respektive gång-, cykel- och körbana. Hur många centimeter beror på vilket kontrakt det gäller och det är olika för innerstaden, ytterstaden och trafikleder. Plogningen får ta olika lång tid beroende på klassningen av gatan. Bussgator, inklusive gångbanor och trafikleder prioriteras högst i vinterväghållningen och har kortast färdigställandetid. De driftupphandlingar som genomförts i ytterstaden under senare år har inneburit en omklassning av gator. Lägre åtgärdstider har införts generellt i ytterstadens områden vilket innebär att vinterväghållningen ska färdigställas snabbare än tidigare.

Vilka åtgärder ska trafikkontoret vidta för att säkerställa bussarnas framkomlighet på kort och lång sikt?

Trafikkontoret är medvetet om de brister som funnits i vinterväghållningen under den senaste vintersäsongen. Kontoret har genomfört både en intern revision och en extern revision för att utreda vad som brustit för att kunna åtgärda bristerna inför kommande vintersäsong. Den externa revisionen har lett till att kontoret har polisanmält entreprenörerna för överfakturering och felaktig redovisning av fordon och laster vid utlastning av snö. Det pågår ett arbete där samtliga driftkontrakt går igenom för bedömning av viten utifrån säkerställd data med GPS spår.

Den interna revisionen har lett till att kontoret har gjort en omorganisation för att renodla verksamheten. En särskild enhet har bildats som ska arbeta med vinterväghållnings- och barmarksdriften av stadens gator. Ett särskilt fokus kommer läggas på att utveckla beställarrollen, att tydliggöra processer och arbetssätt samt att förbättra kontroll och uppföljning av entreprenader.

Hur avser trafikkontoret säkerställa att de upphandlade entreprenörerna korrekt utför den snöröjning de är upphandlade för?

Kontoret genomför kontroller för att säkerställa att krävd funktion uppnås i vinterväghållningen. Kontroller genomförs dels med hjälp av GPS-spår som entreprenörer lämnar vid utfört arbete, men även genom stickprovskontroller ute i staden.

Den interna revisionen visade på brister i uppföljningen av entreprenörernas arbete och kontoret kommer arbeta med att förbättra och förstärka kontrollerna genom att se till att

avtalsuppföljning sker lika genom ett enhetligt och systematiskt och strukturerat arbetssätt. Kontoret arbetar också med att förbättra upphandlingarna av driftverksamheten, både när det gäller kravställning och när det gäller vitesförelägganden vid av entreprenörerna bristande utförande.

Finns något etablerat samarbete för att säkerställa framkomligheten för bussarna mellan Stockholms stad och Region Stockholm och hur ser det ut? Trafikkontoret ingår i Samverkan Stockholmsregionen (SSR), som är en gemensam satsning för en säker och störningsfri region som ska stärka samhällets förmåga att upprätthålla viktiga samhällsfunktioner i den starkt expansiva Stockholmsregionen. Samverkan sker på chefsnivå med regelbundna möten och gruppen kan sammankallas vid särskilda händelser, vem som helst av parterna kan sammankalla gruppen när behov uppstår.

När SMHI exempelvis går ut med en vädervarning inför stora snöfall eller liknande sammankallas gruppen av länsstyrelsen. Då sker en samordning och planering av resurser och prioriteringar görs gemensamt. Alla organisationer utgår ifrån de roller de har i vardagen, så samverkan sker genom planering och prioritering och det fattas beslut om en regional inriktning för kommande arbeten. Organisationer som ingår i gruppen är allt från kommuner, Trafikverket och bussbolag till SMHI och Sjöfartsverket. Regionen fattar beslut om att ställa in busstrafik om de anser att väglaget medför risker för busstrafiken.

Kontoret ska utveckla ett formaliserat samarbete och utvecklingsarbete med trafikförvaltningen, initialt med fokus på snöröjning. Utvecklingsarbetet kan exempelvis handla om samsyn kring den extremvädterskarta med prioriterade bussgator som trafikförvaltningen och trafikkontoret tidigare samarbetat kring. Förutom samarbetet i SSR och det kommande utvecklings- och samarbetet med trafikförvaltningen har kontoret nära kontakt med bussoperatörerna för att hantera dagliga störningar och hinder i gatumiljöer för att underlätta och säkerställa en god framkomlighet för busstrafiken i Stockholm.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 april 2019 följande.

1. Att överlämna tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Att paragrafen justeras omedelbart.

Särskilt uttalande gjordes av Hanna Egeltoft m.fl. (V) och Monica Lövström m.fl. (S), *bilaga 1*.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 22 februari 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Ansvar för vinterväghållning på allmän plats i Stockholm är uppdelat mellan trafikkontoret och stadsdelsförvaltningarna. Skarpnäcks stadsdelsförvaltning ansvarar för vinterunderhåll på parkmark vilket omfattar halkbekämpning, plogning och skottning av gång- och cykelvägar samt trappor. Förvaltningens förslag till svar på denna remiss berör genomgående stadsdelsområdets vinterunderhåll på parkmark om inget annat anges.

Alla ytor på gatumark inom stadsdelsområdet hanteras av trafikkontoret. Till gatumark hör exempelvis körvägar, trottoarer och torgytor. Trafikkontoret genomför även vinterunderhållet på prioriterade cykelstråk som går på parkmark.

Inventering av trottoarer och gångbanor som går att sopsalta

I remissen efterfrågas en inventering över vilka trottoarer och gångbanor som går att sopsalta och där effekten av framkomlighet för fotgängare bedöms som störst för att prioritera dessa initialt.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltning är i slutfasen av en ny upphandling för driften av parkmark då nuvarande avtal snart löper ut. Upphandlingen omfattar parkrenhållning, parkskötsel samt vinterunderhåll på parkmark. Sopsaltning ingår inte i upphandlingen. Stadsdelsförvaltningen följer med stort intresse de pågående försöken med sopsaltning. Det finns dock en del problem med sopsaltning som måste utredas vidare innan det kan bli aktuellt att införa sopsaltning i större skala. Framkomligheten på parkvägar kan vara svår då sopsaltningsmaskinen kräver manövreringsutrymme. Den långsiktiga miljöpåverkan bör också studeras. Kostnadsökningar måste också hanteras och stadsdelsförvaltningen ser inte att sopsaltning kan inrymmas inom nuvarande budget.

Situations- och behovsanpassa snöröjningen för fotgängare under de kommande åren exempelvis genom att göra upphandlingar som medger förändrad verksamhet i takt med teknikutveckling. I den mån upphandlingsregler sätter hinder i vägen för detta ska staden pröva att etablera verksamhet i egen regi.

Stadsdelsförvaltningen anser att det är möjligt att genomföra smärre förändringar i befintliga avtal men att det kan bli kostsamt samt att detta också måste säkerställas juridiskt så att det inte strider mot upphandlingsreglerna.

Utredningar angående parkskötsel inklusive vinterunderhåll i egen regi har gjorts av Södermalms stadsdelsförvaltning i samarbete med Norrmalms, Kungsholmens och Östermalms stadsdelsförvaltningar. I utredningen framkommer att maskinkrävande arbeten som vinterväghållning inte är lämpliga att driva i egen regi. Detta då de kräver inköp av stora och kostnadskrävande maskiner, förvaring samt underhåll och reparationer vilket bedöms bli kostsamt och ineffektivt på stadsdelsnivå.

Pröva modeller för ökat inflytande för stadsdelarna över det lokala vinterunderhållet

I remissen efterfrågas även att pröva modeller för ett ökat inflytande för stadsdelsförvaltningarna över den lokala snöröjningen för att brister snabbare ska uppmärksammas och för att hela staden ska få en bra framkomlighet.

De felanmälningar på vinterunderhållet som inkommer från allmänheten går till Trafik Stockholm. Där görs bedömning om platsen för felanmälan rör gatu- eller parkmark. Om det rör gatumark går felanmälan till trafikkontoret för åtgärd. Felanmälningar som rör vinterunderhållet på parkmark går direkt till stadsdelsområdets upphandlade entreprenör för åtgärd. Är det en synpunkt på vinterunderhållet som inkommer går ärendet till synpunktportalen för bedömning av eventuell åtgärd. Inkomna synpunkter hanteras av stadsdelsförvaltningens parkingenjör. Om synpunkterna rör gatumark går ärendena vidare till trafikkontoret för bedömning.

Förvaltningen anser att samarbetet med trafikkontoret fungerar bra. Det finns ett utvecklat kontaktnät mellan förvaltningens driftansvariga parkingenjör och motsvarande funktion inom trafikkontoret. När mer svårlösta felanmälningar eller händelser i vinterunderhållet uppstår förs en dialog mellan stadsdelsförvaltningen och trafikkontoret när båda verksamheterna berörs. Stadsdelsförvaltningen har inte resurser till att bedriva kontroll och uppföljning på gatumark.

Gränssnittet mellan olika utförare kan vara otydligt för allmänheten och andra aktörer vilket tydligt framgått i de inslag som senaste tiden cirkulerat i nyhetsflödet. Där kan staden göra en insats med att informera bättre om ansvarsfördelning m.m.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 11 april 2019 följande.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutar att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Rashid Mohammed m.fl. (V), *bilaga 1*.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 15 mars 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning anser att det är viktigt att snöröjningen genomförs ur ett jämställdhetsperspektiv där alla medborgare ska kunna ta sig fram på ett säkert och effektivt sätt.

Sopsaltning medför förändrade driftåtaganden i form av inköp av nya maskiner för avtalad driftentreprenad. Sopsaltning är på vissa parkvägar inte lämpligt att genomföra dels på grund av utformning av befintliga trafikhinder och dels parkvägarnas sträckning. Således medför en förändrad driftmetod för befintlig vinterväghållning ökade omkostnader.

Stadsdelsförvaltningen har idag en upphandlad driftentreprenad som sköter vinterväghållning och förvaltningen anser det inte möjligt att etablera verksamhet i egen regi.

Stadsdelsförvaltningen anser att gatumark samt intilliggande trottoar ska driftas centralt ifrån av trafiknämnden för att säkerställa att likvärdig vinterväghållning sker inom alla stadsdelsområden.

I övriga förslag har stadsdelsförvaltningen inget ytterligare att erinra om.

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 april 2019 följande.

1. Stadsdelsnämnden överlämnar stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Reservation anfördes av Anders Göransson m.fl. (S), *bilaga 1*.

Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 18 mars 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Södermalms stadsdelsnämnd ansvarar för vinterunderhåll på parkmark. Förvaltningens förslag till svar på denna remiss berör genomgående stadsdelsområdets vinterunderhåll på parkmark om inget annat anges.

Vinterunderhållet som utförs av stadsdelsområdet omfattar främst halkbekämpning, plogning samt skottning av trappor samt gång och cykelvägar på parkmark. Alla ytor på gatumark inom stadsdelsområdet hanteras av trafikkontoret. Till gatumark hör exempelvis körvägar, trottoarer och även de flesta torgytor. Trafikkontoret genomför även vinterunderhållet på prioriterade cykelstråk som går på parkmark.

Inventering av trottoarer och gångbanor som går att sopsalta

I remissen efterfrågas en inventering över vilka trottoarer och gångbanor som går att sopsalta och där effekten av framkomlighet för fotgängare bedöms som störst för att prioritera dessa initialt.

Södermalms stadsdelsområde är precis i uppstarten av att påbörja en ny upphandling för driften av parkmark då nuvarande avtal snart löper ut. Upphandlingen omfattar parkrenhållning, parkskötsel samt vinterunderhåll på parkmark.

I samband med upphandlingen kommer gång- och cykelvägnätet på parkmark att inventeras. Södermalms stadsdelsförvaltning föreslår till Södermalms stadsdelsnämnd att nuvarande kvalitetskrav och möjlighet till alternativa tekniker inom vinterväghållningen ska utvecklas.

Situations- och behovsanpassa vinterunderhållet för fotgängare

I remissen efterfrågas att stadens förmåga ska förbättras gällande att situations- och behovsanpassa vinterunderhållet för fotgängare under de kommande åren. Exempelvis genom att göra upphandlingar som medger förändrad verksamhet i takt med teknikutvecklingen.

Som även nämns i stycket ovan föreslår stadsdelsförvaltningen till stadsdelsnämnden att nuvarande möjlighet till alternativa tekniker inom vinterväghållningen ska utvecklas.

I skrivelsen framkommer att i den mån upphandlingsregler sätter hinder i vägen ska staden pröva att etablera verksamhet i egen regi som bättre möter stadens behov. På uppdrag av Södermalms stadsdelsnämnd i december 2016 genomförde stadsdelsförvaltningen en utredning angående parkskötsel inklusive vinterunderhåll i egen regi. Uppdraget utfördes i samarbete med Norrmalms, Kungsholmens och Östermalms stadsdelsförvaltningar. I förvaltningens återkoppling av utredningen till Södermalms stadsdelsnämnd (Dnr 1086-2016-2.2.2.) framkommer att maskinkrävande arbeten som vinterväghållning inte är lämpliga att driva i egen regi. Detta då de kräver inköp av stora och kostnadskrävande maskiner, förvaring samt underhåll och reparationer vilket bedöms bli kostsamt och ineffektivt på stadsdelsnivå.

Pröva modeller för ökat inflytande för stadsdelarna över det lokala vinterunderhållet

I remissen efterfrågas även att pröva modeller för ett ökat inflytande för stadsdelarna över den lokala snöröjningen för att brister snabbare ska uppmärksammas och för att hela staden ska få en bra framkomlighet.

De felanmälningar på vinterunderhållet som inkommer från allmänheten går till Trafik Stockholm. Där görs bedömning om platsen för felanmälan rör gatu- eller parkmark. Om det rör gatumark går felanmälan till trafikkontoret för åtgärd. Felanmälningar som rör vinterunderhållet på parkmark går direkt till stadsdelsområdets upphandlade entreprenör för åtgärd. Är det en synpunkt på vinterunderhållet som inkommer går ärendet till synpunktsportalen för bedömning av eventuell åtgärd. Inkomna synpunkter hanteras av Södermalms stadsdelsförvaltnings parkingenjörer. Om synpunkterna rör gatumark går ärendena vidare till trafikkontoret för bedömning.

Förvaltningen upplever att stadsdelen idag har ett bra inflytande över trafikkontorets vinterunderhåll inom stadsdelsområdet och att samarbetet med trafikkontoret fungerar bra. Det finns ett utvecklat kontaktnät mellan stadsdelens driftansvariga parkingenjörer och motsvarande funktion inom trafikkontoret. När mer svårlösta felanmälningar eller händelser i vinterunderhållet uppstår förs en dialog mellan stadsdelen och trafikkontoret när båda verksamheterna berörs.

Något som kan vara komplext inom vinterunderhållet är ytor som angränsar till varandra och där skötselansvaret är uppdelat mellan stadsdelen och trafikkontoret. Exempelvis när en cykelväg som trafikkontoret ansvarar för övergår att bli en cykelväg som stadsdelen ansvarar för. I dessa fall krävs ett nära samarbete vilket stadsdelen upplever sker och fungerar i dagsläget.

Reservationer m.m.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Hanna Egeltoft m.fl. (V) och Monica Lövström m.fl. (S) enligt följande.

Vi tackar för förvaltningens svar på motionen men vill också anföra att vi stödjer motionens intention att motsvarande satsning med prioriterade driftåtgärder för cykel även bör ske för fotgängare. I samband med utvärdering av sopsaltning av trottoarer och gångbanor, som sker i innerstan, bör ett försök även ske i närförort eftersom förutsättningarna för sopsaltning har olika förutsättningar i innerstan och i närförorterna. I innerstan riskerar sopsaltningen skvätta ner parkerade bilar och skyltfönster, det problemet torde inte uppstå i exempelvis Skarpnäck stadsdel. Att förbättra stadens förmåga att situations- och behovsanpassa snöröjningen för fotgängare under de kommande åren exempelvis genom att göra upphandlingar som medger förändrad verksamhet i takt med teknikutveckling ser vi också som ett steg på väg mot förbättrad tillgänglighet för alla människor i staden.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Rashid Mohammed m.fl. (V) enligt följande.

Framkomlighet och tillgänglighet i stadsrummet ska vara högt prioriterat, oavsett årstid eller väder. Vänsterpartiet har sedan tidigare efterfrågat en stadsövergripande utredning där snöröjningens och halkbekämpningens organisation utreds förutsättningslöst för att komma till rätta med den bristande kvaliteten. Utredningen bör inkludera en undersökning av möjligheten att verksamheten återtas till kommunal regi. Vi tycker att även halkbekämpning och snöröjning på parkvägar och i trappor som är stadsdelsnämndernas ansvar ska inkluderas i utredningen.

Södermalms stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Anders Göransson m.fl. (S) enligt följande.

Rådande trafikmaksordning

1. bilister
2. cyklister
3. varustransporter
4. kollektivtrafik
5. gående

Önskvärd trafikmaksordning

1. gående.
2. kollektivtrafik.
3. varustransporter
4. cyklister.
5. bilister.

Den här typen av uppställningar ska inte ses om en rigorös genomförandeplan däremot kan de fungera som tankeväckande inspiration.

Vi konstaterade i en skrivelse till stadsdelsnämnden i feb 2019 att den snöröjning och halkbekämpning som Trafiknämnden ansvarar för inte fungerat. Här delar vi motionären syn att det är viktigt att vi prioriterar de gående och att den lokala kompetensen både får högre status och betydelse. Det innebär dock inte att cyklisterna är oviktiga. Tvärtom. Vi vill att fler ska cykla och varje bilist som börjar cykla är en stor framgång. Det finns också anledning att problematisera den nuvarande modellen med upphandlingar. I en artikel i SvD 21 nov 2017

stod följande: ”Efter det kraftiga snöfallet i november förra året, då Stockholm lamslogs, har åtgärder vidtagit. Men de kommer inte att få full effekt förrän om ett par år, enligt Daniel Helldén.

– Vi har gjort nya upphandlingar med nya kriterier, men det första av de avtalen börjar ar gälla först 2019.”

Den gångna vintern var heller ingen succé vad gäller snö- och halkbekämpningen men förhoppningsvis blir det bättre när de nya avtalen är på plats. I annat fall får vi väl ändra 2023 eller när det nu blir.